

Ég és Föld vonzásában – a természet titkai

Informatikai tehetség gondozás:

Oszd meg és uralkodj stratégia

TÁMOP-4.2.3.-12/1/KONV

Egyik legfontosabb, sokféleképpen alkalmazható elvünk az ókori latin kultúrából ránk maradt *oszd meg és uralkodj* elve alapján fogalmazható meg: *oszd részekre*, majd a részek független megoldásával az egész feladatot könnyebben oldhatod meg. Így programod könnyen kézben tarthatod, vagyis *uralkodhatsz* felette.

Ezt a **stratégiai elvet** tartjuk szem előtt akkor, amikor gondolkodásmódunkat kívánjuk helyes mederbe terelni. *Lépésenkénti finomításnak* nevezik ezt az elvet a feladatmegoldás filozófiájában. A feladatot néhány (=nem túl sok!) részfeladatra bontjuk. Úgy is mondhatnánk: a feladatot megoldjuk a legfelső szinten. Ezt az eljárást fogjuk követni az egyes részfeladatok megoldásakor is (a *részek feletti uralkodás* érdekében), mindaddig, amíg a részfeladatok elemi utasításokkal megoldhatóvá válnak.

A stratégia lépései:

- felosztás (megadjuk a részfeladatokat, amikre a feladat lebontható)
- uralkodás (rekurzívan megoldjuk az egyes részfeladatokat)
- összevonás (az egyes részfeladatok megoldásából előállítjuk az eredeti feladat megoldását)

Az ilyen feladatok megoldását természetéből adódóan rekurzívan fogalmazzuk meg. A rekurzív eljárás – mint a rekurzió minden esetben – kétféle részből kell álljon:

- a triviális esetből (amikor nincs rekurzív hívás), megadva ennek megoldását,
- az általános esetből, amikor rekurzívan visszavezetjük kisebb problémák megoldására (sokszor kettőre, de néha többre is).

Ezek alapján a következőképpen fogunk gondolkodni:

- Mi az általános feladat alakja? Mik a paraméterei? Ebből kapjuk meg a rekurzív eljárásunk specifikációját.
- Milyen paraméterértékekre kapjuk a konkrét feladatot? Ezekre fogjuk meghívni kezdetben az eljárást!
- Mi a leállás (triviális eset) feltétele? Hogyan oldható meg ilyenkor a feladat?
- Hogyan vezethető vissza a feladat hasonló, de egyszerűbb részfeladatokra? Hány részfeladatra vezethető vissza?
- Melyek ilyenkor az általános feladat részfeladatainak a paraméterei? Ezekkel kell majd meghívni a rekurzív eljárást!
- Hogyan építhető fel a részfeladatok megoldásaiból az általános feladat megoldása?

Logaritmikus keresés:

Ebben az esetben adott egy rendezett sorozat, amelyben egy adott értékű elem sorszámát kell meghatározni, ha az benne van a sorozatban.

A rendezettséget (és az indexelhetőséget) kihasználhatjuk. Vizsgáljuk meg első lépésben a sorozat középső elemét! Ha ez a keresett elem, akkor készen vagyunk. Ha a keresett elem ennél kisebb, akkor csak az ezt megelőzők között lehet, tehát a keresést a továbbiakban a sorozatnak arra a részére kell alkalmazni. Ha a keresett ennél nagyobb, akkor pedig ugyanezen elv alapján a sorozat ezt követő részére.

- leállási feltétel: az éppen vizsgált sorozatnak nincs eleme, ekkor nincs a keresett elem a sorozatban
- felbontás: a sorozat két részsorozatra bontása (középen)
- $\boxed{X_1, \dots, X_{k-1}}, X_k \boxed{X_{k+1}, \dots, X_n}$
- uralkodás: az egyik részsorozatban tovább keresés, ha kell (rekurzívan)
- összevonás: nincs vele teendő, az eredmény kész

Keresés (X, E, U, Y, Van, K) :

Ha $E > U$ **akkor** Van := hamis

különben $K := (E + U) / 2$

Ha $X(K) = Y$ **akkor** Van := igaz

különben ha $X(K) < Y$ **akkor** Keresés (X, K+1, U, Y, Van, K)

különben {ha $X(K) > Y$ **akkor}** Keresés (X, E, K-1, Y, Van, K)

Elágazás vége

Eljárás vége.

A lényeg tehát: válasszuk ki a középső elemet, s ennek vizsgálata alapján döntjük el, hogy az előtte vagy a mögötte levők között kell-e tovább keresni!

Az átlagos hasonlítás-számban szereplő logaritmikus összefüggés miatt hívják e keresést *logaritmikus keresésnek*, illetve a sorozat felezésére utalva *felezéses* vagy *bináris keresésnek*.

Rendezett mátrixban keresés

Ha nem vektorban, hanem rendezett mátrixban kell keresnünk, akkor a megoldás nagyon hasonló lesz:

1	3	4	7
8	11	13	16
16	16	20	25

Első lépésként keressük meg azt a sort, ahol az elem előfordulhat (logaritmikusan), majd az adott sorban keressük meg az elemet (szintén logaritmikusan)!

Sorkeresés (X, E, U, Y, Van, K, L) :

Ha $E > U$ **akkor** $Van := hamis$ **különben**

$K := (E + U) / 2$

Ha $X(K, 1) \geq Y$ és $X(K, M) \leq Y$ **akkor** Keresés ($X, 1, M, Y, Van, K, L$)

különben ha $X(K, M) < Y$ **akkor** Sorkeresés ($X, K+1, U, Y, Van, K, L$)

különben Sorkeresés ($X, E, K-1, Y, Van, K, L$)

Elágazás vége

Eljárás vége.

Keresés (X, E, U, Y, Van, K, L) :

Ha $E > U$ **akkor** $Van := hamis$ **különben**

$L := (E + U) / 2$

Ha $X(K, L) = Y$ **akkor** $Van := igaz$

különben ha $X(K, L) < Y$ **akkor** Keresés ($X, L+1, U, Y, Van, K, L$)

különben Keresés ($X, E, L-1, Y, Van, K, L$)

Elágazás vége

Eljárás vége.

Hiányzó érték keresése

Az $1, 2, \dots, N+1$ növekvő sorozatból egyetlen szám hiányzik. Melyik?

- felbontás: a sorozat két részsorozatra bontása (középen)
- $\boxed{X_1, \dots, X_k} \boxed{X_{k+1}, \dots, X_n}$
- leállási feltétel: ha X_k nem k értékű, de X_{k-1} $k-1$ értékű, akkor a k érték hiányzik a sorozatból
- uralkodás: ha $X_k = k$, akkor a sorozat második feléből hiányzik egy érték, különben az első feléből (rekurzívan)
- összevonás: nincs teendő, valamelyik ágon eredményt kapunk.

Hiányzó (X, E, U, Y) :

$K := (E + U) / 2$

Ha $X(K) \neq K$ **akkor** **Ha** $X(K-1) = K-1$ **akkor** $Y := K$

különben Hiányzó ($X, E, K-1, Y$)

különben Hiányzó ($X, K+1, U, Y$)

Elágazás vége

Eljárás vége.

Párhuzamos maximum-minimum kiválasztás

Ha egyszerre kell egy sorozat maximumát és minimumát is meghatározni, akkor a maximumkiválasztás tételénél az oszd meg és uralkodj stratégia gyorsabb megoldást adhat. A tétel szerint a maximum és a minimum kiválasztása is $N-1$ lépésben történhet meg.

A megoldás ötlete: 2 elem közül 1 hasonlítással eldönthetjük, hogy melyik a maximum és melyik a minimum. Ha kettőnél több elemünk van, akkor osszuk két részre a sorozatot, mind-

két részben határozzuk meg a maximumot és a minimumot, majd ezekből adjuk meg a teljes sorozat maximumát és minimumát!

- leállási feltétel: az éppen vizsgált sorozatnak legfeljebb 2 eleme van: a maximum és a minimum 1 hasonlítással meghatározható
- felbontás: a sorozat két részsorozatra bontása (középen)
- $\boxed{X_1, \dots, X_{k-1}, X_k} \quad \boxed{X_{k+1}, \dots, X_n}$
- uralkodás: mindkét részsorozatra meghatározzuk a maximumot és a minimumot (rekurzívan)
- összevonás: a két maximum közül a nagyobb lesz a sorozat maximuma, a két minimum közül pedig a kisebb lesz a sorozat minimuma.

Itt már csak $3 \cdot (n/2) - 2$ összehasonlításra van szükségünk $2 \cdot n - 2$ helyett.

Maxmin (X, E, U, Max, Min) :

Ha $U - E = 0$ **akkor** Max:=E; Min:=E

különben ha $U - E = 1$ **akkor**

Ha $X(E) \leq X(U)$ **akkor** Max:=U; Min:=E

különben Max:=E; Min:=U

különben $K := (E + U) / 2$

Maxmin (X, E, K, Max1, Min1)

Maxmin (X, K+1, U, Max2, Min2)

Ha $X(\text{Min1}) \leq X(\text{Min2})$ **akkor** Min:=Min1

különben Min:=Min2

Ha $X(\text{Max1}) \geq X(\text{Max2})$ **akkor** Max:=Max1

különben Max:=Max2

Elágazás vége

Eljárás vége.

N darab szám legnagyobb közös osztója

A legnagyobb közös osztót meghatározó eljárás 2 számra működik, futási ideje a két szám összegével arányos (azaz annál gyorsabb, minél kisebbek a számok).

Vehetnénk először az első két szám legnagyobb közös osztóját, majd az így kapott szám és a harmadik legnagyobb közös osztóját, ... és így tovább.

Elindulhatunk más elképzeléssel is: a sorozatot bontsuk két részre; mindkét résznek határozzuk meg a legnagyobb közös osztóját, majd ezek legnagyobb közös osztója lesz a megoldás. Ehhez a legnagyobb közös osztó alábbi tulajdonságát használjuk ki:

$$\text{lko}(X_1, \dots, X_k, X_{k+1}, \dots, X_n) = \text{lko}(\text{lko}(X_1, \dots, X_k), \text{lko}(X_{k+1}, \dots, X_n))$$

- leállási feltétel: az éppen vizsgált sorozatnak 1 eleme van: a legnagyobb közös osztó önmaga
- felbontás: a sorozat két részsorozatra bontása (középen)

- $\boxed{X_1, \dots, X_k} \boxed{X_{k+1}, \dots, X_n}$
- uralkodás: mindkét részsorozatra meghatározzuk a legnagyobb közös osztót (rekurzívan)
- összevonás: a két legnagyobb közös osztónak vesszük a legnagyobb közös osztóját.

Gyorsítási lehetőségek

- ha az első rész legnagyobb közös osztója 1, akkor a második részt már ki sem kell számolni, az eredmény 1;
- ha a második rész legnagyobb közös osztója 1, akkor a két rész legnagyobb közös osztója is biztosan 1.

Legnagyobbközösosztó (X, E, U, L) :

Ha $U-E=0$ **akkor** $L:=X(E)$

különben $K:=(E+U)/2$; $L:=1$

Legnagyobbközösosztó (X, E, K, L1)

Ha $L1>1$ **akkor** Legnagyobbközösosztó (X, K+1, U, L2)

Ha $L2>1$ **akkor** $L:=\text{lncok}(L1, L2)$

Elágazások vége

Eljárás vége.

Gyorsrendezés (quicksort)

Lényege: Válogassuk szét úgy az X vektort, hogy az aktuális első elemnél kisebbek az elem elé kerüljenek, a nagyobbak pedig mögé. S mind az előtte, mind a mögötte levő részre végezzük el a fenti eljárást! Az 1, illetve 0 elemszámú intervallum már rendezett.

- leállási feltétel: a sorozat legfeljebb 1 elemű, ekkor definíció szerint rendezett;
- felbontás: $\boxed{X_1, \dots, X_{k-1}} X_k \boxed{X_{k+1}, \dots, X_n}$ szétválogatás (ahol $\forall i, j (1 \leq i < k; k < j \leq n): X_i \leq X_j$)
- uralkodás: mindkét részt ugyanazzal a módszerrel felbontjuk két részre, rekurzívan
- összevonás: automatikusan történik a helyben szétválogatás miatt

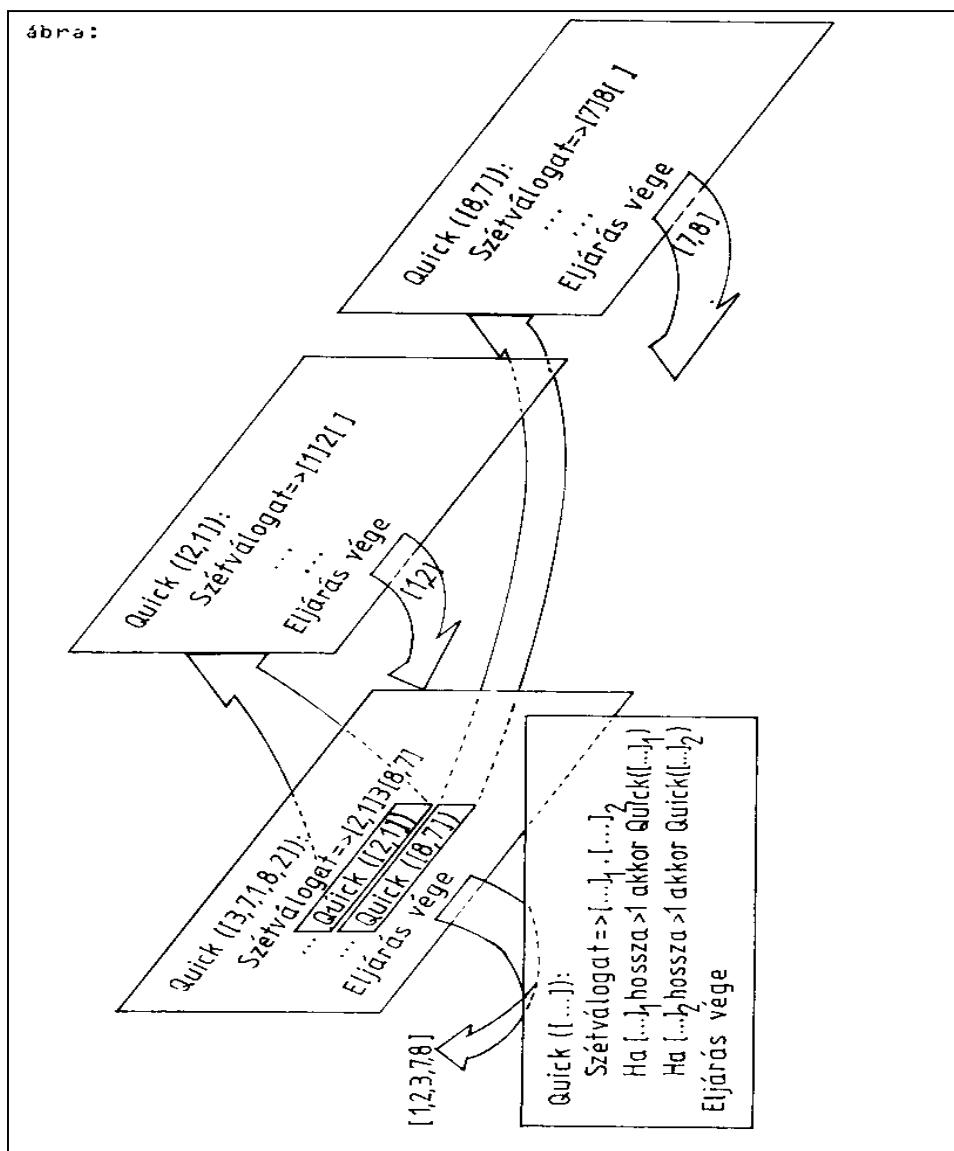
Quick(E, U) :

Szétválogatás (E, U, K)

Ha $E < K-1$ **akkor** Quick(E, K-1)

Ha $k+1 < U$ **akkor** Quick(K+1, U)

Eljárás vége.

A szétválogatást úgy végezzük el, hogy a tömb első elemét kivesszük a helyéről. Az utolsó elemtől visszafelé keresünk egy olyat, amely kisebb a kivett elemnél, s ezt előre hozzuk a kivett elem helyére. Ezután a hátul felszabadult helyre előlről keresünk egy a kivettnél nagyobb elemet, s ha találtunk azt hátratedszük. Mindezt addig végezzük, amíg a tömbben két irányban haladva össze nem találkozunk. Ekkor az elsőnek kivett elemet betesszük az üres helyre.

Szétválogatás (N, X, K) :

$E:=1$; $U:=N$; $segéd:=X(E)$

Ciklus amíg $E < U$

Ciklus amíg $E < U$ és $segéd \leq X(U)$

$U:=U-1$ [kivettnél kisebb elem keresése]

Ciklus vége

Ha $E < U$ **akkor** $X(E) := X(U)$; $E := E+1$

Ciklus amíg $E < U$ és $segéd \geq X(E)$

$E := E+1$ [kivettnél nagyobb elem keresése]

Ciklus vége

Ha $E < U$ **akkor** $X(U) := X(E)$; $U := U-1$

Elágazás vége

Ciklus vége

$X(E) := segéd$; $K := E$

Eljárás vége.

Az i -edik legkisebb kiválasztása

A gyorsrendezés az alsorozat elemeit két részre osztotta: a kijelölt elemnél kisebb elemek és annál nagyobbak sorozatára. Eme sorozatok hossza alapján dönthetünk, hogy mely sorozatban található a keresett elem. Ezt a módszert követve átlagosan lineáris időben kereshetjük meg az i . elemet.

- felbontás: $\boxed{X_1, \dots, X_{k-1}}$ X_k $\boxed{X_{k+1}, \dots, X_n}$ szétválogatás (ahol $\forall i, j$ ($1 \leq i \leq k$; $k \leq j \leq n$): $X_i \leq X_j$)
- leállási feltétel: $i=K$ esetén megtaláltuk a keresett elemet;
- uralkodás: $i < K$ esetén az első, $i > K$ esetén a második részben keresünk tovább, rekurzívan
- összevonás: automatikusan történik a helyben szétválogatás miatt

Kiválasztás (E, U, i, Y) :

Szétválogatás (E, U, K)

Ha $i=K$ **akkor** $Y := X(K)$

különben ha $i < K$ **akkor** Kiválasztás ($E, K-1, i, Y$)

különben Kiválasztás ($K+1, U, i-K, Y$)

Eljárás vége.

Nem létező elem keresése

Egy szekvenciális file-ban 1 és M (pl. $M=1\ 000\ 000\ 000$) közötti egész számok találhatóak. $1\ 000\ 000\ 000$ szám nem fér be a számítógép központi memóriájába. Adjunk meg egy olyan számot, ami nem szerepel ebben a szekvenciális állományban!

A legegyszerűbb megoldásban legfeljebb $1\ 000\ 000\ 000$ -szor végigolvassuk az állományt, s az első olyan számnál, amit nem találtunk az állományban, megállunk. Azt kell észrevenni,

hogy a felezendő intervallumot nem az állományban levő számok határozzák meg, hanem az az intervallum, ahol a keresett szám lehet. Így a megoldásban számoljuk le, hogy hány szám van 1 és 500 000 000 között, illetve 500 000 001 és 1 000 000 000 között, s amelyik intervallumban kevesebbet találtunk, abban biztosan van még fel nem használt szám, tehát arra az intervallumra alkalmazzuk ugyanezt az eljárást!

- felbontás: $[1, \dots, K]$ $[K+1, \dots, M]$ számlálás (a potenciális elemértékekre)
- leállási feltétel: ha valamelyik részben a darabszám 0, akkor onnan választunk egy elemet;
- uralkodás: amelyik intervallumban kevesebb elem van, abban keresünk tovább, rekurzívan
- összevonás: automatikusan történik a helyben szétválogatás miatt

Nemlétező (E, U, Y) :

$K := (E+U) / 2$

Számlálás (E, K, U, A, B)

Ha $A=0$ **akkor** $Y:=E$

különben ha $B=0$ **akkor** $Y:=U$

különben ha $A>B$ **akkor** Nemlétező (K+1, U, Y)

különben Nemlétező (E, K-1, Y)

Eljárás vége.

Összefésüléssel rendezés (mergesort):

Ha van két rendezett sorozatunk, akkor abból az összefésülés algoritmusával gyorsan elő tudja állítani a két sorozat elemeit tartalmazó rendezett sorozatot:

Összefésülés (N, X, M, Y, DB, Z) :

$I:=1$; $J:=1$; $DB:=0$

$X(N+1):=+\infty$; $Y(M+1):=+\infty$ [az elemtípus maximális értéke]

Ciklus amíg $I < N+1$ **vagy** $J < M+1$

$DB:=DB+1$

Ha $X(I) < Y(J)$ **akkor** $Z(DB) := X(I)$; $I:=I+1$

különben $Z(DB) := Y(J)$; $J:=J+1$

Ciklus vége

Eljárás vége.

Az egyelemű sorozatok mindig rendezettek, az N elemű sorozat pedig mindig N darab 1-elemű sorozatból áll. Ez megalapozhat egy rendező módszert: válasszuk a rendezendő sorozatot két részre, mindkét részt rendezzük, majd a két rendezett sorozatot fésüljük össze!

- leállási feltétel: ha a sorozat legfeljebb 1 elemű, az biztosan rendezett
- felbontás: a sorozat két részsorozatra bontása (középen): $[X_1, \dots, X_k]$ $[X_{k+1}, \dots, X_n]$
- uralkodás: a két részsorozat rendezése (rekurzívan)

- összevonás: a két rendezett részsorozat összefésülése

Rendez (X, E, U) :

```

Ha E<U akkor K:=(E+U)/2
                Rendez (X, E, K) ; Rendez (X, K+1, U)
                Összefésül (X, E, K, U)
    
```

Eljárás vége.

Az egyetlen probléma: az összefésülés megvalósítása helyben nagyon bonyolult, ezért az összefésülendőket először lemásoljuk.

Összefésülés (X, E, K, U) :

```

I:=1; J:=1; DB:=E-1; Y():=X(E..K); Z():=X(K+1..U)
Y(K-E+2):=+∞; Z(U-K+1):=+∞ [az elemtípus maximális értéke]
Ciklus amíg I<K-E+2 vagy J<U-K+1
    DB:=DB+1
    Ha Y(I)<Z(J) akkor X(DB):=Y(I); I:=I+1
                különben X(DB):=Z(J); J:=J+1
    
```

Ciklus vége

Eljárás vége.

Inverziók száma:

Az inverziók száma egy sorozatban azon (i,j) elempárok száma, ahol $i < j$ és $X(i) > X(j)$. A megoldás nagyon hasonló az összefésüléssel rendezéshez. az inverziók száma = az inverziók száma az első félben + az inverziók száma a második félben + az inverziók száma a két fél között (a megoldás közben pedig rendezünk)

- leállási feltétel: ha a sorozat legfeljebb 1 elemű, az inverziók száma 0
- felbontás: a sorozat két részsorozatra bontása (középen): $\boxed{X_1, \dots, X_k} \boxed{X_{k+1}, \dots, X_n}$
- uralkodás: a két részsorozat rendezése és inverzió számlálása (rekurzívan)
- összevonás: a két rendezett részsorozat összefésülése és inverzió számlálása, majd a három inverziószám összeadása

Rendez_számol (X, E, U, DB) :

```

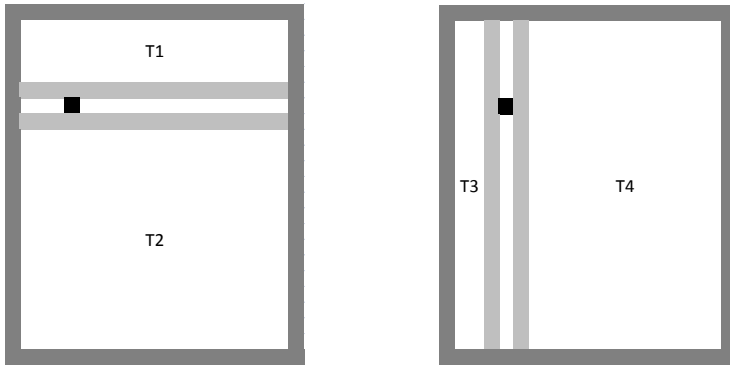
Ha E<U akkor K:=(E+U)/2
                Rendez_számol (X, E, K, A)
                Rendez_számol (X, K+1, U, B)
                Összefésül_számol (X, E, K, U, C)
                DB:=A+B+C
    
```

különben DB:=0

Eljárás vége.

Legnagyobb üres téglalap

A sík $A...B$ (egész koordinátájú) pontok által határolt téglalapjában N (szintén egész koordinátájú) pont található. A feladat a legnagyobb résztéglalap keresése, amely egyetlen pontot sem tartalmaz! Egy megvizsgálandó téglalapot minden belső pont négy megvizsgálandó részre vág.

- leállási feltétel: ha a pont nincs az adott téglalapon belül, akkor az egész téglalap üres
- felbontás: a téglalap négy téglalpra bontása: az adott ponttól felfelé, lefelé, balra, illetve jobbra levő téglalpra (ha van)
- uralkodás: a négy téglalpra a legnagyobb üres téglalap számítása a maradék pontok alapján (rekurzívan)
- összevonás: a négy üres téglalap területéből maximumszámítás.

Téglalap(A, B, N, P, C, D, T) :

Ha belül($A, B, P(N)$) **akkor**

Ha $A.x=P(N).x$ **akkor** $T:=0$

különben $B1.x:=P(N).x-1$; $B1.y:=B.y$

Téglalap($A, B1, N-1, P, C, D, T$)

Ha $B.x=P(N).x$ **akkor** $T2:=0$

különben $A2.x:=P(N).x+1$; $A2.y:=A.y$

Téglalap($A2, B, N-1, P, C2, D2, T2$)

Ha $T2>T$ **akkor** $T:=T2$; $C:=C2$; $D:=D2$

Ha $A.y=P(N).y$ **akkor** $T3:=0$

különben $B3.y:=P(N).y-1$; $B3.x:=B.x$

Téglalap($A, B3, N-1, P, C3, D3, T3$)

Ha $T3>T$ **akkor** $T:=T3$; $C:=C3$; $D:=D3$

Ha $B.y=P(N).y$ **akkor** $T4:=0$

különben $A4.y:=P(N).y+1$; $A4.x:=A.x$

Téglalap($A4, B, N-1, P, C4, D4, T4$)

Ha $T4>T$ **akkor** $T:=T4$; $C:=C4$; $D:=D4$

különben $C:=A$; $D:=B$; $T:=(B.x-A.x+1)*(B.y-A.y+1)$

Elágazás vége

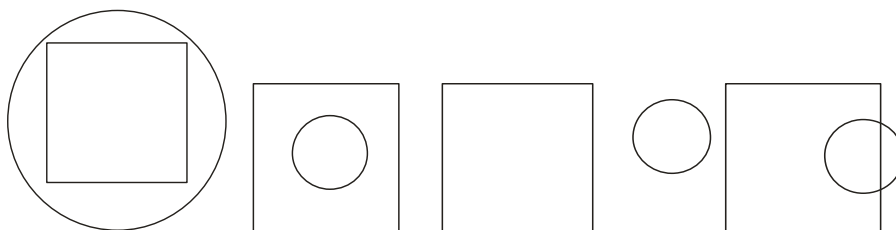
Eljárás vége.

Négyzet és kör

A sík egy H oldalhosszúságú négyzete (bal alsó sarka a P pont) és egy Q középpontú R sugarú kör közös területének megadása egész pontossággal. (Minden adat legyen egész értékű!)

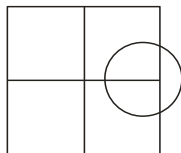
Egy négyzet és egy kör egymáshoz viszonyítva négy különböző helyzetben lehet:

- a négyzet része a körnek,
- a kör része a négyzetnek,
- a négyzet a körön kívül van,
- a négyzet átfed valamennyit a körből.

Az első esetben a közös rész a teljes négyzet, a másodikban pedig a teljes kör. A harmadik esetben nincs közös részük.

A negyedik esetben a négyzet metszi a kört, ekkor az előző feladathoz hasonlóan négy részre vágjuk, csak most egyformára. A négy négyzetre rekurzívan ugyanezt az eljárást folytatjuk, amíg a négyzetek területe 1-nél kisebbé nem válik.

- leállási feltétel: az első három eset, valamint ha a négyzet oldalhossza kisebb lesz 1-nél
- felbontás: a négyzet négy egyenlő négyzetre bontása
- uralkodás: a négy négyzetre a közös terület kiszámítása (rekurzívan)
- összevonás: a négy közös terület összeadása.

Közös (P, H, Q, R, T) :

Ha $H < 1$ **akkor** $T := 0$

különben $E := \text{Esetválasztás}(P, H, Q, R)$

Ha $E = 1$ **akkor** $T := H * H$

különben ha $E = 2$ **akkor** $T := R * R * \pi$

különben ha $E = 3$ **akkor** $T := 0$

különben Közös (P, H/2, Q, R, T1)

$P.x := P.x + H/2$; Közös (P, H/2, Q, R, T2)

$P.y := P.y + H/2$; Közös (P, H/2, Q, R, T3)

$P.x := P.x - H/2$; Közös (P, H/2, Q, R, T4)

$T := T1 + T2 + T3 + T4$

Eljárás vége.

Gyorsítási lehetőség: ha a negyedik eset egyszer előfordult, utána a második eset már biztosan nem lehetséges, azaz ennek vizsgálatát a rekurzív eljárásán kívülre tehetjük.

Karatsuba szorzási algoritmusa

Ha két nagyon sok számjegyből álló kettes számrendszerbeli számot kell összeszorozni, akkor a következőképpen járhatunk el:

Legyen $X = X_1 * 2^N + X_2$, $Y = Y_1 * 2^N + Y_2$! Ekkor a szorzat: $X * Y = (X_1 * 2^N + X_2) * (Y_1 * 2^N + Y_2) = X_1 * Y_1 * 2^{2*N} + X_1 * Y_2 * 2^N + X_2 * Y_1 * 2^N + X_2 * Y_2 = X_1 * Y_1 * 2^{2*N} + (X_1 * Y_2 + X_2 * Y_1) * 2^N + X_2 * Y_2$.

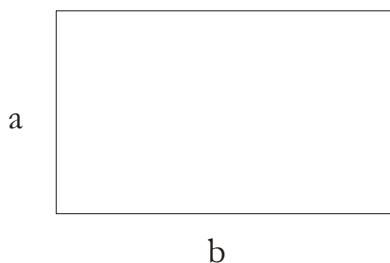
Azaz minden szorzás visszavezethető feleakkora számok 4 szorzására, valamint eltolásokra. Ügyes átrendezéssel azonban három szorzás is elég lehet:

Ha kiszámoljuk $(X_1 + X_2) * (Y_1 + Y_2)$ értékét, akkor a következőt kapjuk:

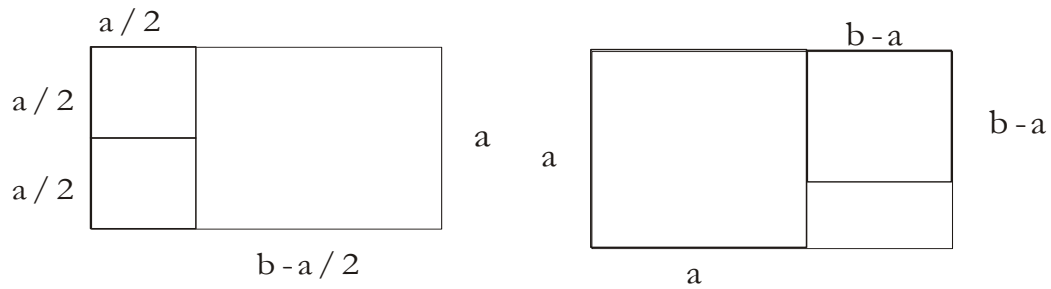
$X_1 * Y_1 + X_1 * Y_2 + X_2 * Y_1 + X_2 * Y_2$, ha ebből levonjuk $X_1 * Y_1$ és $X_2 * Y_2$ értékét – amit már kiszámoltunk – akkor éppen a fenti képletben szereplő zárójeles kifejezést kapjuk.

Téglalap felbontás

Adott egy $a \times b$ méretű téglalap ($b - a < a < b$).

Egy ilyen alakzat kétféleképpen bontható két négyzetre és egy téglalpra:

A következő lépésben a kapott téglalapot tovább bontjuk, és ezt addig folytatjuk, míg felbonthatatlan téglalapot nem nyerünk (nem elégítik ki a fenti összefüggést). Határozzuk meg a minimális lépésszámot, amellyel felbonthatatlan téglalaphoz jutunk!

- leállási feltétel: $b-a < a < b$ nem teljesül
- felbontás: a kétféle felbontás két négyzetre és egy téglalpra
- uralkodás: a téglalapokra a minimális lépésszám kiszámolása (rekurzívan)
- összevonás: a két lépésszám minimumának meghatározása.

Felbontás (A, B, L) :

Ha $B-A \geq A$ **vagy** $A \geq B$ **akkor** $L := 0$

különben Ha $A < B-A/2$ **akkor** Felbontás $(A, B-A/2, L1)$

különben Felbontás $(B-A/2, A, L1)$

Ha $B-A < 2*A-B$ **akkor** Felbontás $(B-A, 2*A-B, L2)$

különben Felbontás $(2*A-B, B-A, L2)$

Ha $L1 < L2$ **akkor** $L := L1$ **különben** $L := L2$

Eljárás vége.